

ДВА ДОМИКИ — і — ОДНА ФІРТКА

комедія в одній дії.

Написав Лев Лотоцький.

(Комедія ся була нагороджена на конкурсі Товариства імени Івана Котляревського).

Ціна 15 центів.

З друкарні „Свободи“ в Джерзи Сіти, Н. Дж
1915.

Dva

ДВА ДОМИКИ І ОДНА ФІРТКА

комедія в одній дії.

(Комедія ся була нагороджена на конкурсі Товариства
Івана Котляревського).

Ціна 15 цнт.

ЗБІРКА
ІВАНА ЛУЧКОВА

1915.

З друкарні „Свободи“, 83 Grand Street,
Jersey City, N. J.

PG

3948

4653-9

1915

ОСОБИ:

Шершоник, кравець.

Катерина, його жінка.

Тереня, їх дочка.

Веретілька, столяр.

Ганна, його жінка.

Антін, їх син.

Фірцик, челядник в Шершоника.

Жмурик, челядник в Веретільки.

Діє ся в малюму місточку, в літі.

Подвірє. Лівобіч дім Шершоників з ганном, правобіч дім Веретільків також з ганном. На подвірю стара, кріслата липа. В глибині видніє площа місточка; поміж площию а подвірєм через всю сцену паркан з фірткою. Вечер.

Ява 1.

Катерина (сама виходить з домика лівобіч). Може він в них? (Кличе). Гей, ге! а є там хто? Сусідко! Гей! сусідко! Кумочко Ганно! Кумочко!... Що се, чи всі забрали ся в місто, та й ще і мого старого Шершоника потягли з собою? О, зле! з мого старого зробив ся волокита! О, пане Веретілко, ми мусимо з собою поговорити. Захотіло ся вам пересиджувати по кнайпах, то й сидить собі здорові, а від мого Шершоника вам засі! О що засі, то засі! (Кличе ще дужше). А ви там, кумочко? Кумочко Ганно! Кумочко!

Ява 2.

Катерина і Ганна.

Ганна (виходить з домика правобіч). А що там? Горить де, чи що?

Катерина. О, о! зараз і горить! Вже і горить! Не можна вже вас і покликати.

Ганна. Можна, можна, але не з таким криком! Се не уходить! Готов хто сказати, що тут сварять ся, або і бють ся! Можна покликати, але —

Катерина. Буде, буде вже; ви вже розкудку-дакались, мов тота квочка, що злетить з яєць... Є ваш?

Ганна. Хто? Мій син? Нема ще його! Він приїздить вечірним, тож надтягне аж коло десятої в ночі.

Катерина. А хто там питає про вашого сина! В вас тільки все син на думці! Не видав ніхто сина! А я вам кажу кумочко, що ви дуже зле зробили, виславши сина в світ. Він приглянув ся там всьому гаразд, бачив се і те, швиндав ся по виставах, налазив ся по великомійських варштатах, але все те не варта й фунта клоча... Побачите, який з нього столяр буде; й кілка доброго не утеше, не то що... Побачите!

Ганна. Цур вам кумочко! А що вам до того? Ми вислали сина в Відень, та на дорогу не взяли з вашої мошонки!

Катерина. Та ні, ні! Але хто видав вислати сина в Відень, щоби обучав ся в столярстві?! Се дорога річ!

Ганна. Бо нам так захотіло ся! А ви кумочко по що післали свою донечку до Львова вчити ся кравецтва, га? Є тут розум! Ми післали в світ сина — сеж хлопець, а ви донечку — сеж дівчина! Ха, ха, ха! Кравець Шершоник з Мишилівки вислав донечку до Львова на „гайдукацію”. Ха, ха, ха!

Катерина. Не на „гайдукацію”, але до кравецького варштату пані Фекетової. А знаєте ви, хто се пані Фекетова? Ви би заблукали в її маґазині...

Ганна. Не була я і не буду в її маґазині! По якого чорта мені її маґазину! В мене своє діло; ось сина йно що не видно, приїде, порадимось, він

оженить ся і заведе варстат столярський на велику скалю і кінець! А ви що з донечкою пічнете, га? Може перегайдуковала ся, та не схочє в Мишилівці скучати? Ха, ха, ха!

Катерина. А ваш син, як поверне домів, занудить за великим містом і одного хорошого поранку стрібне знова в Відень, забравши решту карбованців, що ще лишились в вашій скрини.

Ганна (підходячи в сварці щораз ближше до Катерини). Забере то й забере; се наші гроші, не ваші! Що вам до наших карбованців? Числіть свої!

Катерина (підходячи і собі ближше до Ганни). В мене їх нема! Годі прийти до гроша, бо ось ваш завзяв ся і розволочив мого старого. Я й зважила ся тому вас покликати, щобі поспитати, де ваш повів мого старого?

Ганна. Хто? Мій вашого повів? А може ваш мого? Ге?

Катерина. Ні, ні, ваш мого! Мій не знав, як двері відчиняти до шинків, та аж від вашого научив ся сеї штуки. О, ваш чоловік, то гарний шташок.

Ганна (вже добре розсерджена; кричить щораз дужше). Ні, се ваш мого водить! Ваш Шершоник чіпив ся мого Веретілки.

Катерина (кричить і собі). Ні, ваш мого чіпив ся! Ваш мого водить!

Ганна. Ваш! ваш! ваш!

Катерина (тупоче ногами). Ваш! ваш! ваш!
(Вибігають з домиків Фірцик і Жмурик).

Ява 3.

Попередні, Фірцик і Жмурик.

Ганна (кричить на весь рот). Ваш Шершоник такий гарний!

Катерина. Ваш Веретілка такий гарний!

Фірцик (вимахує кравецьким ліктем). Хто тут поважив ся зобидити мого майстра? Я його облатаю, що попамятає мене! О! Фірцик жартів не знає!

Жмурик (з шилкою в руці). А я за мого майстра — мій майстер — я мого майстра... розріжу, ей Богу розріжу. (Показує шилку; всі сьміють ся). Жмурик теже жартів не знає.

Ганна. Здурів, чи що? Кого розріжеш? майстра?

Жмурик (вибалушивши очі на Ганну). Та що ви, пані майстрова, повіли? Я мого майстра?... А, а! так говорити не годить ся!

Ганна. Та ти сам виповів; се чули і вони.

Фірцик. Я чув, я Фірцик! Посьвідчу, що Жмурик хотів розрізати свого майстра!

Жмурик. Ти хочеш сьвідчити на мене? На мене?! Я тобі тут зараз! (біжить до Фірцика).

Фірцик (бігає наоколо Жмурика). Жмурику! Жмурику, не дурій, а лиш так!

Жмурик. Лиш так?

Фірцик. Єй Богу лиш так!

Катерина (вказуючи на Жмурика). О, замість сина, було лучше в Відень того буйвола шіслати; можеб був чоловіком, а так ріже і ріже свого майстра... Ха, ха, ха!

Ганна (вказуючи на Фірцика). А вам замість донечки, треба було ось сю тичку до Львова післати, та не лякав би був добрих людей... Ха, ха, ха!

Жмурик. Я буйвол?...

Фірцик. Я тичка?...

Катерина. Добраніч кумочко! Я вам згiрдного слова не виповіла, ні, ні! Добраніч!

Ганна. Добраніч кумочко! Я вам також згiрдного словечка не виповіла, ні ні! Добраніч!

(Всі входять до своїх домиків).

Ява 4.

Шершоник, **Веретілка** (входять трохи підпиті, тримаючи ся поплід бани).

Шершоник. Ага, ось тут ми вже дома, правда куме? (Заточує ся і потручує **Веретілку**).

Веретілка. Дома, куме, але ти заточуєш ся, як би був п'яний.

Шершоник (зупинившись в ході). Го, го! Я не дам собі в кашу наплювати! О, що ні, то ні! Нехай він буде собі й десять разів посадником, а **Шершоник** його не налякаєсь, їй Богу ні!

Веретілка. Ге, ге! Він посадник, а я столяр **Веретілка**! Як я почав своє ремесло, він був ще „субектиком” в **Нерайзого**, їй Богу субектиком в **небіщика Нерайзого** — ось таким субектиком (хоче показати рукою і заточуєсь на **Шершоника**).

Шершоник. А, та бо ти куме п'яний, коли би не я, були би ми оба попадали.

Веретілка. Ні, ні куме, я не п'яний, се тільки посадник мені так надоїв, що я зі злости аж ослаб! Прощу тебе, воно дуєть ся гейби який граф, а то

наче дивлю ся на нього, як розносить клуночки з торгівлі.

Шершоник. Бувало, як вступлю до Нерайзого на сніданок, то воно зза ляди виглядає тільки о... (хоче показати рукою і потручує Веретілку).

Веретілка. А, та бо ти куме паний, колиб і я, лежали би ми оба на землі.

Шершоник. Ні, ні куме, я зовсім не паний: то той посадник мене так розлютив, що мене силі опустили. Прошу тебе, воно як заговорить до чоловіка, то так з паньска цідить слово по слові, немов губернатор, а тут неначе дивлюсь на нього, як вяже клуночки в Нерайзого. (Наближають ся щораз до фіртки).

Веретілка. Бр! Як то злість чоловіка розбере! Коби чим скорше в ліжку; через ніч забуду проклатушого посадника.

Шершоник. Бр! Вся злість впакувала ся мені в ноги, що ледво їх волочу. Коби чим скорше в ліжку; через ніч чей ся вступить з очий проклатуший посадник...

Веретілка (хватаєть ся фіртки). А, наконєць доплів ся до моєї фіртки!

Шершонек. Пардон куме, прошу тебе, не забувай ся! (Хватаєть ся і собі фіртки).

Веретілка. Як?... що?

Шершоник. Фіртка моя!

Веретілка. Пардон, моя, куме!

Шершоник. Моя, кажу!

Веретілка. Моя, кумцю, моя! О засі тобі від фіртки!

Шершоник. Тобі засі! Фіртка на моім ґрунті.

Веретілка. На моім, Шершоннику! На моім, голубчику!

Шершоник. Куме!

Веретілка. Куме!

Шершоник. Фіртка моя!

Веретілка. Але моя братчику!

Шершоник. Чувш куме, як завозьму ся, то не пуцу тебе в мою фіртку і будеш мусів твоє животище тащити через паркан.

Веретілка. А я, як завозьму ся, куме, то не впуцу тебе в мою фіртку і колись заплонтаєш ся своїми сухими ногами на паркані і повиснеш.

Шершоник (кричить). Куме!

Веретілка (кричить і собі). Куме!

Шершоник. Отже від завтра не вільно ні тобі, ні твоїй Ганні, ні твому Жмурикови, сею фірткою ані входити ані виходити!

Веретілка. Отже від завтра не вільно ні тобі, ні твоїй Катерині ані твому Фірцикови, ані входити ані виходити сею фірткою.

Шершоник (входить на подвірє). Моя фіртка, братчику, моя!

Веретілка (входить і собі). Моя фіртка, братчику, моя!

(Підходять ближче до своїх домиків).

Шершоник. Ось сей domeк продам і покажу тобі, що фіртка моя!

Веретілка. А я ось сей domeк продам і покажу тобі, що фіртка моя!

Шершоник. Побачимо! (входить на свій ганок).

Веретїлка. Побачимо! (входить на свій ганок).

Шершоник. Добранїч куме!

Веретїлка. Добранїч куме!

Шершоник. Сервус куме!

Веретїлка. Сервус куме!

Шершоник. Кашамстердінер!

Веретїлка. А кашмадінер!

(Кланяють ся собі і входять до своїх домків).

Ява 5.

Вечеріє. Сходить місяць. З далечі долїтає пісня косарів: „Ми в луг пійдем всі з косами...” Опісля входить Антін і Тереня).

Антін. Ось наша фірточка вже, панно Тереню!

Тереня. На розтвір, як бувало.

Антін. А ось домки наші, маленькі, низенькі.

Тереня. А вжеж; не підросли.

Антін. Та скрізь ті віконця вузенькі вирпинає згадка на наші дитячі літа.

Тереня. Ах так; се був веселий час, пане Антоне. (Зі смутком). Та він вже не верне ся, не вернеть ся.

Антін. А ось й лиша наша старенька!

Тереня. Ах так, наша старенька лиша, де ми, було, дїтьми грались...

Антін (дивлячись в очи Терені). Панно Тереню, ось що я собі нагадав?! Чи пригадуєте собі, як ви раз дівчинкою малою вилїзли були на лишу, щоби цвїту нарвати, а я — я відставив був драбинку.

Тереня (спаленївши). Пане Антоне!

Антін. Ви просили мене та й дуже, щоби я назад драбинку поставив, та я не хотів, довго не хотів...

Тереня (як висше). Пане Антоне!...

Антін (не зважаючи зовсім на заклопотане Терені). Довго не хотів і аж вкінці згодився поставити драбинку за приобіцяний поцілуй ваших коралевих усточок —

Тереня. Що ви й ще доси проте не забули?

Антін (з жаром). О! не забув! Зовсім не забув, панно Тереню! Противно, в тій хвили воно віджило в мене так щиро і коли дивлюсь на вас тепер, то... Панно Тереню, чи не видаєсь вам дивним се, що ми в повороті на родину, не умовившись зовсім, висіли на останній стації разом і разом прийшли на наше подвірє?...

Тереня. Се справді...

Антін. Панно Тереню, *сі домики низенькі, хилять ся на старости літ... За рік, за два вони-б розсипались.

Тереня. Вони-б розсипались...

Антін. Так ми молод! До нас усьміхає ся весела будучність! Постановім собі, що тут за рік, за два вкаже ся один тільки дім, новий, великий, а газдувати в ньому будуть Антін Веретілка і його жіночка Тереня.

Тереня (дивлячись на землю). Пане Антоне!...

Антін. Тереню, я люблю тебе! Коли я там був в чужині сам, сам один, твої очі ясні зоріли біля мене безустанно немов дві зірки блискучі, що ми було дітьми на рідному небосклоні бачили...

(Взявши Тереню за руки). Тереню, я люблю тебе! Тереню! А ти — А ти, Тереню? любиш мене?

Тереня. Люблю. (Місяць підійшов висіти).

Антін (пригорнувши Тереню). Голубко моя! Ось срібний місяченько наш, налі ріднесенький, він свідком, що ти тільки одна моєю! (Цілує в уста Тереню). Любиш мене?

Тереня. Люблю! (обнявши Антона за шию) Люблю!

Ява 6.

Попередні і Шершоник (виходить на ганок з колодкою в руці).

Антін. Пст! Хтось вийшов з хати!

Тереня. Боже!

Шершоник. Так, так, пане Веретілка, побачимо чия фірточка! Побачимо!

Антін. Се твій батенько, Тереню; сховаймо ся за ліною.

Тереня. Скорше! скорше! (Ховають ся).

Шершоник. Го! го! Щось зашелестіло? А, се на ліні мусить двоє горличок гніздити ся... (Сходить з ганку). Ти, пане майстер Веретілка не в свою річ вдав ся! Зі мною посадник не дасть собі ради, не то ти, такий харлак! Го, го! Шершоник, пане добродію, инаками годований, раз два і вже знає, що почати! (Підносить колодку). Ха, ха, ха! Ось сею колодочкою замкнемо фірточку і баста! (Звертає ся до домика Веретілки). А що куме, чия буде фірточка? Я жартів не знаю; замкну і баста! (Підходить до фіртки). Було мене не дроздити, тепер маєш віз і перевіз! (Зачиняє фіртку

на колодку). Так і баста! (Йде назад поволи). У Шерцоника раз два і баста! О, твій син, пане Веретілка, буде вже мусів перелазити через паркан. Так, так, через паркан! (Зупиняєть ся). Ге! Так моя дочка має сеї ночі також приїхати? Ге! до чорта, що тут почати? Її через паркан перелазити не уходить! Вопа-ж дочка Шерцоника! Ага! вже маю! Поставлю Фірчика на ганку на чатах; скоро моя дочка надійде і закалатас — отворить, а скоро Антін Веретілка — нет! ані мур, мур! О, у мене раз два і баста! (Вбігає в свій домок).

Ява 7.

Антін і Тереня.

Антін. Як бачу, твій батько, Тереню, погнівав ся на мого старенького. Та се не відносить ся до нас, Тереню, до нашої любови?

Тереня. О ні! пі!

Антін. Ти моя?!

Тереня (унавши на груди Антоіа). Твоя! твоя!

Антін. Моя миленька! (Цілує). Ого! Хтось знов виїшов!

Тереня. Матінко Божа!

Ява 8.

Попередні, Веретілка. (Веретілка виходить на ганок також з колодкою в руці).

Веретілка. Так, так, пане майстер Шерцонек! з Веретілкою грати ся не можна! О, що не можна, то не можна!

Тереня. Се твій батенько, Антоне.

Антін. Так, мій старенький, сховаймо ся! (Біжуть за лшю).

Веретїлка. Ге! щось занелестїло? А, се на лшї! Мабуть зазуля вештаєть ся в гїлю! (Сходить із ганку). З Веретїлкою задирати ся не вільно! О, що нї, то нї! Бачиш куме, посадник — Бр! Чого він лїзе менї в очї; анї його снєкати ся! Відчіш ся, в мене пнїше дїло, з кумом, пане добродїю. (Звертаєсь до домика Шерпоники). Так, так, куме, сею болодочкою замкнемо фірточку Веретїлків і авс. А що, пане добродїю, а чия буде фірточка? (Йде до фіртки швидко). Посадник не то, а — бр! пек запек йому! (Зачиняє фіртку на колодку). Так і авс! В Шерпоники вже нема фіртки! (Вертаєть ся назад). Нема! Їх донечка буде вже мусїла через паркан! Ха, ха, ха! Так, так, панночка через паркан! (Зушнїяєть ся). Птр! А мій син? Таж його також іно що не видно! Йому нїяк через паркан! Він Веретїлка! Веретїлка, пане добродїю! Ге, ге, ге! Вже маю! Уставлю на ганку Жмурика на чатах; надїйде мій син — отворить, надїйде панночка Тереня — ша і авс! (Входить на ганок). О! в Веретїлки є ще голова на карку! О, що є, то є! (Входить в домок).

Ява 9.

Антін і Тереня.

Антін. О, се щось немале зайшло межи нашими старенькими! Зачинили фіртку на двї колодки.

Тереня. А такі лихі на себе, що аж волосе встає на голові! О що їм пішло?

Антін. Ти-ж чула, посадник їм надоїв...

Тереня (сьмієть ся). Ах, правда, я й забула, що в нашому місточку точить ся вічна боротьба з посадником!

Антін. Але, але Тереню, нам нема як теряти часу. За хвилюку виведуть наші батьки сторожу, нам отже годі ту позістати. Фіртка замкнена; спитають, де ми тут взяли ся?

Тереня (заклопотана). Щож нам діяти?

Антін (весело). В мене вже є плян!

Тереня. Є?

Антін. Є! Ми мусимо звідси видістати ся назад на площу. Там покрутимо ся трохи і вернемо опісля разом до фіртки і разом пічнемо калатати.

Тереня. Разом?

Антін. Так, а доти не ступимо на подвірє, доки наші старенькі не погодять ся.

Тереня. А, се буде гарно! Але як через паркан?

Антін. Дурниця; я тебе підсаджу.

Тереня. А ти?

Антін. За тобою я-б два рази так високий паркан перескочив! Нуж до діла! (Біжуть до паркана). Тільки сьміло, моя Тереню! (Помагає Терени видістати ся на паркан). А тепер уважно, уважно моя дівочко! Вже?

Тереня. Вже!

Антін (перелазить і собі). Ось вже й я коло тебе.

Тереня. А тепер?

Антін. Тепер поки-що на малесенький прохід — бо небавом виведуть наші батьки страшних сторожів двох домків, а одної фіртки. (Відходять в глибину. Місяць кривеє за хмарку. Чути по садках місточка щебетанє соловейків — подеколи озиваєсь і звук сонілки, на котрій десь за місточком настух вигриває коломийку — вкінци виходять на ганок Шершоник і Фірцик).

Ява 10.

Шершоник і Фірцик.

Шершоник. О! пане добродію, зі мною не жарти! Я кажу і баста!

Фірцик. Добре, пане майстер, добре, я стояти-му усю ніч на ганку вартою, але за се завтра штрайк, ей Богу штрайк!

Шершоник. Бачність отже, бо ти мене знаєш; я доки добрий, то добрий, а як розсерджусь, то вибію і —

Фірцик. І баста!

Шершоник. Мовчи! „Баста” тобі не вільно говорити, се тільки майстрови вільно! Розумієш?

Фірцик. Розумію.

Шершоник. Отже так; тут маєш ключ.

Фірцик. А колодка де?

Шершоник. Але мовчи, кажу, і не вихоплюй ся, доки всього не вповім. Тут маєш ключ від колодки, котрою замкнув я ось там нашу фіртку. Тою фірткою не вільно від тепер нікому ані входити ані виходити, крім мене, моєї пані майстрової, моєї донечки Теренї і крім тебе, гільтаю. Розумієш?

Фірцик. Розумію. (По хвили). Пане майстер!

Шершоник. Но, чого хочеш?

Фірцик. Не вільно нікому входити?! Добре! А як хто наднесе до роботи фрачок, камізельку, або і штанята? Ге?

Шершоник. Гм! гм! Се справді комедія! Та об сїм опісля, завтра! Тепер ша! Отже слухай! Постойш тут на варті. Скоро моя донечка надійде, отвориш, а скоро молодий Веретїлка надійде, ти вдан, що його зовсїм не бачиш, не чуєш... Розумієш?

Фірцик. Розумію! Скоро молодий Веретїлка надійде, раз два і отворю, а скоро панна Тереня —

Шершоник. Алеж противно, осле одиш! Скоро моя донька, — отвориш, а скоро молодий Веретїлка, — аї з місяця.

Фірцик. Вже знаю, знаю! Я-ж не з сих дурних, що решетом воду носять.

Шершоник. Тож справ ся добре, мій Фірцику, а дістанеш завтра на шанса.

Фірцик. Дасьте, пане майстер? Дасьте? А ну забожїть ся.

Шершоник. Як кажу, що дам, то дам і баста! (відходить).

Ява 11.

Фірцик (сам). Ги! ги! І в війську не був і на чатах поставили! Чудасїя! (Задумуєсь: по хвили). Ніч! тиха, чорна ніч! Все спить! Сплють цїсарі, королї, князї, графи, пани, панї, вояки, жиди — панї майстрова... Ах! ся панї майстрова, їй Богу,

що то за жіночка! Які вона вміє піріжки варити! Справді, як би не наші майстрова і не піріжки, я би мого майстра до чорта післав! Я-б зараз зробив штрайк. Та що се той штрайк? Що се такого, що наші майстри так його дуже боять ся? Штрайк? штрайк! Гм! гм! Та я і сам не знаю! Але яке в мене діло? Ага, маю сторожити! Боюсь тільки, щоби не запутати ся і замість пана Антона не впустити панни Теренї — (кладе палець на чоло) о! я-ж вже й запутав ся, цеж я властиво панну Тереню впустити маю! Так, так, панну Тереню! Страх, яке важне діло в мене; мало голова не пукне! Та і спати мені страх хоче ся! Ось покищо, я трохи пересплю ся! (лягає). А щоби дуже не заснути, положу ключ під голову. Я лиш так трошки і баста, як — каже майстер... (заспляє).

Ява 12.

Веретїлка і Жмурик (входять).

Веретїлка. Ти, Жмурику, хоча й дурний, але деколи маєш і розум.

Жмурик (усьміхає ся). Гє, ге, се всі знають!

Веретїлка. Отже уважай, я фіртку замкнув на колодку, бо се наша фіртка, а не Шерпоникив. Ось тут ключ.

Жмурик. Ага, ага!

Веретїлка. Небавом має надїти мій син Антін
Веретїлка. Розумно?

Жмурик. Ага, ага!

Веретїлка. Отже скоро він надїде і закличе,

— тарах і отвориш, а скоро се Шершонятко, ся панна надійде. — ша, ані ворухни ся! Розумно?

Жмурик. Розумію, розумію! Скоро панна Тереня — тарах, а скоро пан Антін, — ша, ша! Вже знаю!

Веретїлка. Алеж противно, дураку один! Скоро мій син — тарах, а скоро панна Тереня...

Жмурик. Вже знаю, знаю! Тарах, ша! Тарах, ша!

Веретїлка. Як добре все зробиш, дістанеш завтра на шнапса.

Жмурик. Дайте тепер пане майстер.

Веретїлка. Завтра (відходить).

Ява 13.

Жмурик (сам). Завтра! морґен! Ги, ги! Все завтра! Все морґен фру! А я-б тепер так вишив! Ах, тото би я вишив! (цмокає язиком). Гм, гм! але щож, коли нема! Йй Богу, чому я не вчивсь на арендаря! Ах, тото би з мене арендар був! Рано сеї, в полудне тої, в вечер... Ай, ай, чому я не арендар! Я колиб міг, то всіх людей поробив би арендарями. Всїх, всїх! Ги! ги! Йй Богу всїх, а я-б вже був найстарший арендар поміж ними!... Та, щоби лиш не забути: тарах, ша, тарах, ша! Але і спати ся хоче! Уга-га! з ніг паду! от поки-що положуь! Йй Богу положуь! (кладеть ся). А щоби твердо не заснути, візьму ключ під голову. Ги! ги! Тарах, ша! Тарах, ша! (заспляє).

Ява 14.

Попередні, Антін і Тереня (надходять з площі).

Антін. Тепер калатаймо в фіртку, Тереню, але разом.

Тереня. Разом, Антоне, разом.

Антін. Й доти не ступимо на подвіре, поки наші старенькі не погодять ся. (Наближають ся до фіртки).

Тереня. Доки не погодять ся.

Антін. О! Бачиш, сторожі на ганках поза-снїляди оба! Храпають, що аж тутки їх чути! Так, починаймо діло пробудження.

Тереня (сьмієть ся). Починаймо!

Антін і Тереня (разом). Гей, гей! А є там хто? А є там хто? Гей, гей!

Фірцик (зірвавшись збігає з ганку). А хто там? хто там?

Жмурик. Хто там? Хто там?

Антін. То я, я Антін Веретїлка.

Фірцик. А так?! Отже пет! пет! ані з місяця!

Антін. Що, ти одурів? Чого некаєш?

Фірцик. Га, мушу! Майстер наказав нескати, щоби не замотатись! Бачите, пане Антоне, в мене дуже важне діло! Хто будь не порадив би собі в тій закрутанні... Ходить о теє, щоби не впустити вас місто панни Теренї... Ось, о що тут ходить? Жду на панну Тереню.

Тереня. Так я є тут також, Фірцику — я Тереня Шершоник.

Фірцик. А так, отже: раз два отвираю! (Хоче

бічи до фіртки, нараз зупиняє ся). Але там є і пан Антін! Що тут почати? що тут почати? Тепер вже не знаю, чи отворити чині?!

Жмурик. Заждїть лши! Я зачув голос пана Антона; треба поєнитати... (Кличе). Хто там?

Антін. Се я, Антін Веретїлка.

Жмурик. Гм! гм! Отже тарах, тарах!

Тереня. Але і я також тут, я, Тереня Шершоник!

Жмурик. Таак? А то: ша, ша, ша! Тепер маєш, не знаю чи тарах чи ша!

Фірцик. Жмурику, ти, бачу, зовсїм дурний!

Жмурик. Ні, Фірцику, їй Богу ні! Ось не давно мій майстер вновїв, що у мене також є розум...

Фірцик. А чогож то тарахаєш, то шакаєш?

Жмурик. Бачиш, Фірцику, там за фірткою вони обоє, отже не знаю тепер, чи тарах чи ша?

Фірцик. А то і в тебе також є ключ.

Жмурик. Є, їй Богу є!

Фірцик. А, то тепер я вже дома; наші майстри оба замкнули фіртку.

Жмурик. Або і в тебе є ключ?

Фірцик. А є!... Ось він!

Антін (смієть ся). Ха, ха, ха!

Тереня (разом смієть ся). Ха, ха, ха!

Фірцик. Добре вам, панство сміятись, а нам мало голови не понукають... Правда, Жмурику?

Жмурик. О так! моя голова вже важить більше чвертки бараболь! Що тут почати?

Фірцик. Їй Богу не знаю! Голова тріщить в мене!

Антін (смієть ся ще дужше). Ха, ха, ха!

Тереня (разом сьмієть ся ще дужше). Ха, ха, ха!

Жмурик. Сьміять ся обоє!

Фірцик. Обоє!

Антін. Та якже не сьміяти ся з вас, чоши якісь, стоїте тут, немов ходить о здобує якої твердині. Ідіть і покличте майстрів, та комедія скінчить ся!

Фірцик. Правда, правда! І чому я сам на сю гадку не впав? (Біжить до домика лівобіч). Як бачу, то з мене справді не великий фільзоф!

Жмурик. Гм! гм! А то з мене дурак! І чому я сам на тоту гадку не прийшов?! (Біжить до домика правобіч).

Фірцик. (Кличе). Гей, гей, пане майстер! Пані майстрова! Гей! гей!

Жмурик. (Кличе). Гей, гей! Пане майстер! Пані майстрова! Гей! гей!

(Вибігають всі з домиків полякани).

Ява 15.

Попередні, Веретїлка, Ганна, Шершоник і Катерина.

Веретїлка. А що тут, горить?

Катерина. Що тут? Що тут такого?

Шершоник. Що? Що тут? Неприятель?

Ганна. Що тут стало ся?

Ферцик (вказує на фіртку). Обоє!

Жмурик (вказує на фіртку). Обоє!

Шершоник, Катерина, Веретїлка, Ганна (разом). Обоє!

Антін. Так, так! Ми тут обоє. бо два домики, а одна фіртка! Та доти не ступимо на подвірє. доки не погодите ся.

Тереня. Так, так, доки не погодите ся!

Ганна. Мій синочку!

Катерина. Моя донечко!

Шершоник. Та я не гніваюсь, але —

Вертілка. Та і я не гніваюсь, але —

Антін. Тож кажіть відчинити.

Тереня (до Шершоника). Кажіть, тату, відчинити!

Веретілна, Шершоник (разом). Відчиняй!

(Фірцик і Жмурик відчиняють; Антін і Тереня входять на подвірє; всі вітають ся і розправляють межі собою; Фірцик і Жмурик усміхаючись, приглядають ся мовчки).

Веретілна (до Антопа). Щож, здоров синку? здоров? Скучав за Мишильвою?

Антін (поглянувши на Тереню). О, скучав, дуже скучав.

Катерина (до Терені). Як же маєш ся, донечко? голодувалася там ві Львові? Що?

Тереня (поглянувши на Антопа). Банувала лиш, мамочко, за тихим, сердечним житечком на родині.

Ганна. Щож будемо тут стояти! В мене суть теплі періжки і курка печена... Прошу. Ходімо всі до мене; при столі з куркою і пиріжками лучше буде балакати.

Катерина. Ні, ні, до мене! В мене є капуста з ковбасою і ломанець з маком. Прошу до мене.

Ганна. Ні, до мене! До мене!

Катерина. Ні, до мене! До мене!

Антін (бере під руку Тереню). Отже так зробимо: насамперед вступимо в домок лівобіч, та зїмо теплі періжки і печену курку, а опісля до до-

мика правобіч та зімо капусту з ковбасою і ломанець з маком.

Тереня. Так! так!

Всі (крім Фірцика і Жмурика). Так, так!
(Ідуть всі, крім челядників до домика лівобіч).

Фірцик (до Жмурика). Пронала моя капустиця і ломанець!

Жмурик (до Фірцика). Пронали мої ширіжки і курочка!

(В часі, коли Шершоники і Веретілки входять в домок лівобіч, а челядники стоять поспускавши голови, — куртина спадає).

К о н е ц ь.

КОЖДУ ВІЛЬНУ ХВИЛЮ ЧАСУ НАЛЕЖИТЬ
УМІЛО ВИКОРИСТАТИ ЧИТАНЄМ ЦІКАВИХ І
ПОУЧАЮЧИХ КНИЖОЧОК.

В друкарні „Свободи” можна набути цікаві
книжочки видання „Просьвіти” Укр. Нар. Союзу.

12 книжочок за \$2.00 з оплатою пересилк .
Поодинокі книжочки після поданих цін.

- Ч. 1. Різдвяна ніч (з 10 образками) 20 цнт.
Ч. 2. Початки козаччини (з 5 образками) 20 цнт.
Ч. 3. Тарас Шевченко (17 ілюстрацій). Ціна 20 ц.
Ч. 4. Ворог між нами 20 цнт.
Ч. 5. Умірнований та щирий. (В. Винниченко).
. 20 цнт.
Ч. 6. Як закладати читальні і вести бібліотеки.
. 15 цнт.
Ч. 7. Свинячий син. 15 цнт.
Ч. 8. Богдан Хмельницький в Галичині . . 15 цнт.
Ч. 9. Про Христофа Колумба та відкрите Амери-
ки (2 ілюстрації). 15 цнт.
Ч. 10. Історія заложеня Злучених Держав Пів-
нічної Америки. 15 цнт.
Ч. 11. Смерть отаманова. 15 цнт.
Ч. 12. Американські трости. 15 цнт.

Замовлені книжки висилаємо відвратною
почтою. Гроші належить прислати враз з замовле-
нем. Срібних грошей канадійських і марок (стемп-
сів) не принимаєсь.

Замовлення належить вислати на адресу:

„S V O B O D A”
83 Grand St., Jersey City, N. J.

„РУСЬКИЙ ШТУКАР“

ДУЖЕ ЦІКАВА І ЗАБАВНА
КНИЖКА,

яка містить в собі 212 штук, фіглів і жартів, пригожих до розвеселення товариства, гостей, читальників, друзів і т. д. В книжці тій подає 'ся наука як ті штуки виконати, щоб вони були задивляючими. Хто спритний, може доказувати чудес таним коштом і бути героєм забави, а товариство найде милу розривку і пожиточно переведе вільний від праці час.

Замовлення і гроші посылайте до:

„S V O B O D A”

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

„СВЕКРУХА“

Комедія в 3-ох діях Льва Лопатинського.

Ся штука надаєсь для аматорських вистав.
У ній виступає лиш сім осіб.

ЦІНА ЗА 7 ПРИМІРНИКІВ

враз з пересилкою \$1.50. Поодинок 25 цнт.

Замовляйте:

„S V O B O D A”

83 Grand St., Jersey City, N. J.

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

дуже гарний, поменшене портрету славного артиста-малюра Ф. Красицького. Величина 13x16 цалів. Портрет виконаний дуже удатно і на тревалім папері.

Ціна 20 цнт. wraz з пересилкою.

Рівнож поручаємо листовий папір з вінетами: Т. Шевченка, М. Лисенка, Івана Франка, Б. Хмельницького і М. Драгоманова. Ціна за 12 штук wraz з ковертами всего 25 цнт. разом з коштами пересилки.

„S V O B O D A”

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

КУПУЙТЕ! НОВІСТЬ! КУПУЙТЕ!

● ЛИСТОВІ ПАПЕРИ ●

до родини, свояків, знайомих і др.

На кождім листі находить ся відповідний віршик прикрашений гарною триколіровою вінетою в народних мотивах і три сторінок лінійованих до писаня.

Цілість складаєсь з 26 ріжнородних листів.

Ціна 75 цнт. — Поодинокий листок коштує 4 центи. Пересилку оплачуємо самі.

Для перепродавців даємо значний опуст. Замовлення wraz а належитостію (приймаємо також почтові марки) належить висилати на адресу:

„S V O B O D A”

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

НАЙНОВІЙШІ ВИДАНЯ.

які можна набути в друкарні „СВОБОДИ“

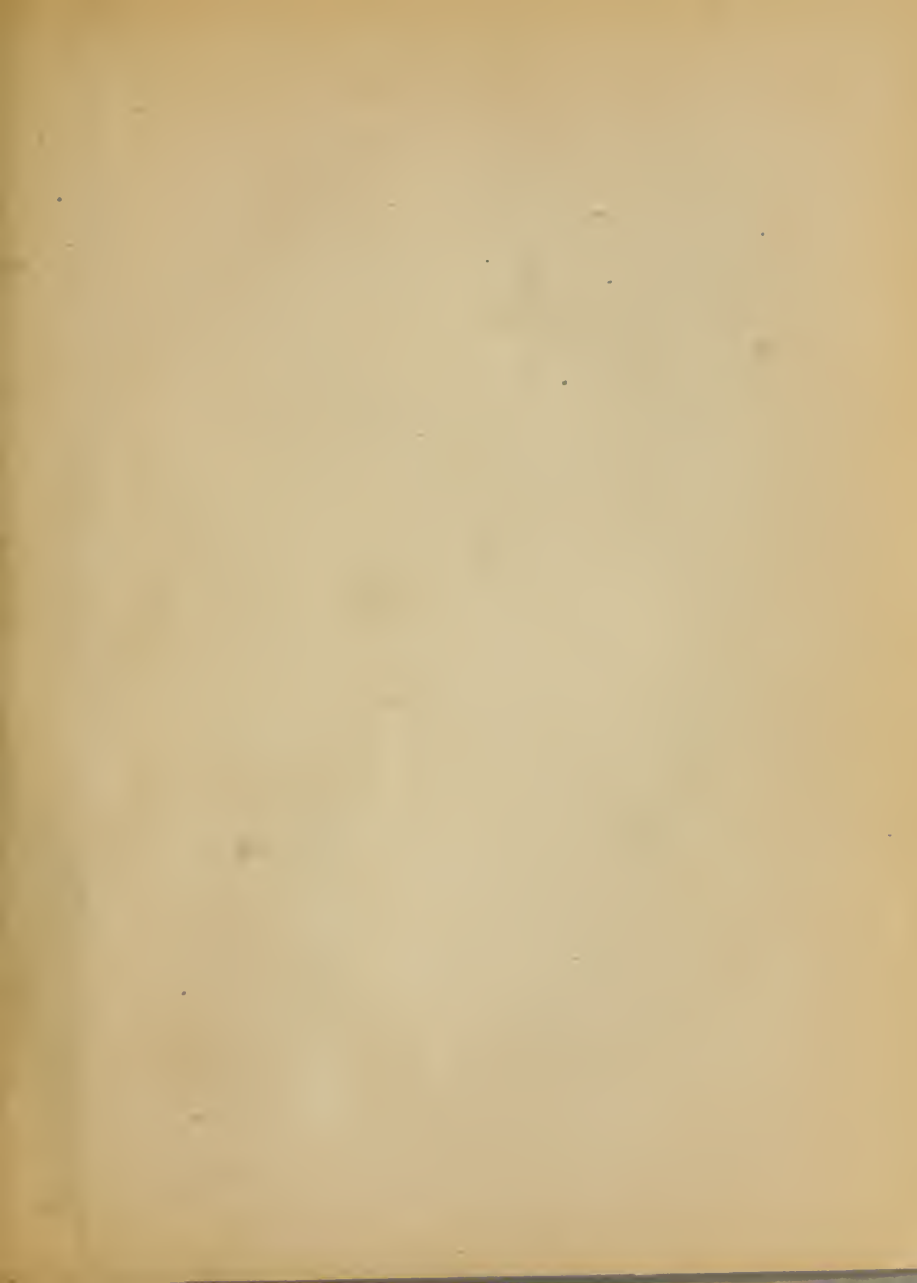
- Вихованець. Народна комедія в 3. діях зі співами і танцями. — Ціна 25 цнт.
 Вічевий співаник. — Ціна 5 ц.
- Ой не ходи Грицю, та на вечерниці. Народна драма зі співами в V. діях М. П. Старпцького. (В переробці Александрова. — Ціна 30 ц.
- Невольник, драма в 5-ох діях зі співами і танцями. Усценізував Карпенко Карий (Тобилевич). Після поеми Тараса Шевченка. — Ціна 15 ц.
- Геновефа. — Ціна 30 ц.
- За вольности України. — Ціна 5 цнт.
- Збірка повісток. — Ціна 10 ц.
- За сестрою. Є се найгарнійше оповідане з козацької старини, сучасного письменника Андр. Чайковського, яке дотепер вийшло на американській Русс.—Ціна 35 ц.
- I. Жовнір. II. Оферма. Новела з військового життя. — Ціна 10 ц.
- Лис Микита. З німецького переробив Іван Франко (23 ілюстрації). — Ціна 40 ц.
- I. Олекса Довбуш і карпатські опришки. — II. Цісар і ігумен. Баяда. З німецького переклав Іван Франко. — Ціна 10 ц.
- Казки про Жидів. — Ціна 10 ц.
- Напад на Січ. — Павло Полуботок. — Ціна 5 цнт.
- Чародійні пригоди убогого Омара і султанової дочки Зуліми. — Ціна 20 ц.
- Повна збірка веселих віршів Степана Руданського. — Ціна 55 цнт.
- Ох! не люби двох! Оперета в 3-ох діях. — Ціна 25 цнт.
- Русько-англійський тлумач, з котрого можна дуже скоро навчитись англійської мови. Сторін 256, тверда оправа. — Ціна 60 ц.

—0—

Замовлені книжки вислаємо відворотною поштою. Гроші належить прислати враз з замовленням. Срібних грошей канадійських і марок (стемпів) не принимаєсь.

Замовлення належить вислати на адресу:

„S V O B O D A”
 83 Grand St., Jersey City, N. J.

11

ПОЗІР!

ЧИТАЙТЕ!

ПОЗІР!

ЛИС МИКИТА

**З німецького переробив
ІВАН ФРАНКО.**

Ціна 40 цнт.

Замовлення і гроші посилайте до:

„S V O B O D A”

83 Grand St.,

Jersey City, N. J.